

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 68/2
Podgorica, 08.08.2018. godine

Na osnovu čl. 139, 140, 141, 143 i 144 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 6/13, 55/16 i 92/17) i čl. 18 i 116 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po prigovoru Javnog preduzeća „Radio i televizija Crne Gore“ iz Podgorice, akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-1816 od 27.12.2017. godine, direktor Agencije za elektronske medije donosi

RJEŠENJE

1. **Prihvata se prigovor** Javnog preduzeća „Radio i televizija Crne Gore“ iz Podgorice, akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-1816 od 27.12.2017.g. i privrednom društvu „**Pink M Company**“ d.o.o. Podgorica, emiteru televizijskog programa „**TV Pink M**“, **izriče se upozorenje**, kao upravno-nadzorna mjera **zbog kršenja** čl. 55 st. 6 i 56 st. 4 Zakona o elektronskim medijima, čl. 7 i 8 st. 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima („Službeni list Crne Gore“, br. 35/11 i 7/16) i tačke 7.1. Odobrenja za emitovanje broj O-TV-K-14 od 21.07.2011. godine, prilikom emitovanja priloga dana 23.12.2017. godine u okviru informativne emisije „Minut dva“, u 13:00, 14:00, 17:00, 19:00 i 21:00 čas i informativne emisije „Info 2“ u 18:00h, i dana 24.12.2017. godine u okviru informativne emisije „Minut, dva“, u 09:00, 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 17:00, 19:00 i 21:00 sat.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
 - a. kršenja obaveze emitera da doprinosi cjelovitom i nepristrasnom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu (član 55 stav 6 Zakona o elektronskim medijima i član 7 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).
 - b. kršenja obaveze emitera da prilikom emitovanja televizijskog programa vijesti moraju biti nepristrasne i profesionalno korektna, a mišljenja i komentari moraju biti odvojeni i njihov izvor ili autor prepoznatljiv (član 56 stav 4 Zakona o elektronskim medijima).
 - c. kršenja obaveze da su u proizvodnji informativnih programa, elektronski mediji dužni da poštuju načela objektivnosti i nepristrasnosti (član 8 st. 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).
 - d. kršenja obaveze da informativno-politički programi moraju biti pravični i izbalansirani, što se postiže objavljivanjem suprotstavljenih stavova (član 11 st. 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).
3. Privrednom društvu „Pink M Company“ d.o.o. Podgorica, nalaže se da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „TV Pink M“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatim Odobrenjem za emitovanje.
4. Privredno društvo „Pink M Company“ d.o.o. Podgorica dužno je da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u programu „TV Pink M“, u okviru informativne emisije „Minut, dva“ u 09:00, 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 17:00, 19:00 i 21:00 čas i informativne emisije „Info 2“ u terminu od 18:00h, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tač. 1 ovog rješenja koja glasi:

„Agencija za elektronske medije izrekla je emiteru „TV Pink M“ upozorenje zbog kršenja načela objektivnosti i nepristrasnosti, odnosno propuštanja da svojim informativnim programom doprinosi cjelovitom i nepristrasnom informisanju javnosti, na pravičan i izbalansiran način, kao i obaveze da mišljenja i komentari moraju biti odvojeni i njihov izvor ili autor prepoznatljiv. Upozorenje je izrečeno po prigovoru nacionalnog javnog emitera „Radio Televizija Crne Gore“ u vezi sa prilogom emitovanim dana 23.12.2017. godine u okviru informativne emisije „Minut dva“, u 13:00, 14:00, 17:00, 19:00 i 21:00 h i informativne emisije „Info 2“ u 18:00h, i dana 24.12.2017. godine u okviru informativne emisije „Minut, dva“, u 13:00, 14:00, 17:00, 19:00 i 21:00 h“.

5. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.
6. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
7. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Dana 27. decembra 2017. godine, Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) dostavljen je prigovor Javnog preduzeća „Radio i televizija Crne Gore“ Podgorica (u daljem tekstu: RTCG), na rad privrednog društva „Pink M Company“ d.o.o. Podgorica (u daljem tekstu: emiter), emitera televizijskog programa „TV Pink M“, (zaveden kod Agencije pod br. 02-1816 od 27.12.2017.g.).

Predmetni prigovor se odnosi na priloge emitovane u informativnim emisijama „Minut dva“ u 13:00, 14:00, 17:00, 19:00 i 21:00h dana 23. i 24. decembra 2017. godine i emisiji „Info 2“ u terminu od 18:00h od 23. decembra 2017. godine, u vezi sa podacima o zastupljenosti vlasti i opozicije u „Dnevniku“ TVCG, predstavljenim na sjednici Savjeta RTCG dana 15.12.2017. godine. Po mišljenju podnosioca prigovora, emiter je prekršio čl. 55 st. 6 i 56 st. 4 Zakona o elektronskim medijima i čl. 7 i 8 st. 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima.

Podnosilac prigovora je istakao navode emitera iz spornog priloga da *„trenutni menadžment RTCG nije samo javnosti prezentovao neistinite podatke o gledanosti ... prema kojima su pokušali da sakriju da su poslednji po gledanosti ... tom prilikom su kao dokaz svoje objektivnosti prezentovali podatke o zastupljenosti vlasti i opozicije, po kojima je opozicija zastupljena sa svega 29 posto“*.

Takođe, podnosilac prigovora ističe dio priloga u kom emiter ističe da su *„u tom naručenom istraživanju očigledno sabirane kategorije koje nisu za sabiranje, sa samo jednim ciljem, da se brojne optužbe na uređivačku politiku javnog servisa da je ekstremno opozicioni i neobjektivan zamaskiraju neistinitim istraživanjem koje je onda manipulacijama pripisano jednoj uglednoj agenciji ... i zaključuje da je Žugić nesvjesno svoju direktorku razotkrio u još jednoj obmani, koje postaju znak prepoznavanja u javnom govoru Andrijane Kadije“*.

Prema navodima iz prigovora, emiter ponovo dana 24.12.2017. godine *„u istim terminima navodi da u namjeri da odbrane očiglednu pro-opozicionu uređivačku politiku ... na Sjednici Savjeta 15. decembra Andrijana Kadija generalna direktorica RTCG slavodobitno je objavila podatke prema kojima je opozicija navodno zastupljena duplo manje nego vlast, a te podatke su uz pomoć opozicionih medija sutradan manipulacijom podmetnuli kao zvanične podatke poznate agencije IPSOS. Poslije demantija ove ugledne agencije, Kadija se brže bolje pokušala da opravda da su to zapravo podaci neke ‘Službe za statistiku’... Uhvaćena u objavi spornih izmišljenih podataka, Kadija saopštava da nije naznačila da to radi njena služba, jer je to tobože uobičajena praksa i da to navodno ta ‘Služba za statistiku’ redovno radi“*.

U prilogu je, kako podnosilac prigovora ističe, emiter naveo da je *„istražujući kakva je to ‘Služba’ za koju do prije nekoliko dana javnost nije znala, otkrio da u tom ‘sektoru’ radi dvoje, troje zaposlenih, koji su... navodno sabirali neke sekunde, bez stručne metodologije i sistema, što im je potvrdio Željko Žugić, zaposlen u toj Službi. To je radjeno po nalogu šefa kabineta’- istakao je Žugić“*.

Kako se navodi u prigovoru, *„prilog predstavlja grubo kršenje“* čl. 55 st. 6 i 56 st. 4 Zakona o elektronskim medijima i čl. 7 i 8 st. 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima, a prema navodima podnosioca prigovora emiter *„nije istinito iznio činjenice ... imajući u vidu da Žugić nije u svom izlaganju naveo da je Kadija vanredno naručila istraživanje, kako to zaključuje emiter, niti je u svom izlaganju uopšte pominjao kako se radilo do sada, već ono što je Žugiću u Službi statistike poznato povodom samo ovog istraživanja, na čemu se i zasnivala izjava Žugića koja je izmanipulisana bez mnogo pitanja od strane novinara i sa pratećim komentarom da je Žugić nesvjesno svoju direktorku razotkrio u još jednoj obmani, koje postaju znak prepoznavanja u javnom govoru Andrijane Kadije“*.

Na kraju, podnosilac prigovora predlaže da *„direktor Agencije za elektronske medije usvoji prigovor i ... izrekne kaznenu mjeru koja odgovara prirodi i težini učinjenog prekršaja, a posebno imajući u vidu da je emiteru u više navrata u posljednjih šest mjeseci izrečeno upozorenje zbog kršenja programskih standarda vezanih za proizvodnju informativnog programa“*.

Polazeći od navedenog prigovora, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima i Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: Pravilnik).

Po tom osnovu, Sektor za monitoring Agencije izvršio je uvid u snimak emitovanih programskih sadržaja emitera i sačinio nalaz dana 28.12.2017. godine (akt broj 05-1816/1 od 28.12.2017.god.).

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona o elektronskim medijima i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja činjenice da li je emitovanjem spornog sadržaja došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-14, Agencija je privrednom društvu „Pink M Company“ d.o.o. Podgorica dostavila predmetni prigovor, sa nalazom Sektora za monitoring i zatražila da u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akt broj 02-68 od 16.01.2018.god.).

Dana 22.01.2018.g., emiter je dostavio Agenciji pisano izjašnjenje (akt zaveden kod Agencije pod br. 02-68/1 od 22.01.2018. god.) u kojem se navodi da je spornog dana emitovao „*prilog u vezi sa lažiranim podacima o navodnoj većoj zastupljenosti vlasti od opozicije koje je JP RTCG tendenciozno, netačno i pogrešno predstavila, objavivši da je vlast zastupljena više od opozicije sto je golim okom vidljivo kao netačno ... Ta neistina flagrantna nije prošla samo zato sto je Tv Pink M otkrio iz pouzdanih izvora, iz RTCG da je to 'istraživanje' naložila Andrijana Kadija mimo plana i ikakve procedure*“.

Emiter ističe da je postupao upravo u skladu sa članom 55 st. 6 pa ukazuje da je „*upravo građanima prezentovao ... da je JP RTCG iznijela neistinite podatke o zastupljenosti vlasti i opozicije u korist vlasti*“, što prema navodima iz izjašnjenja „*podgrijava opravdanu sumnju da su svjesno iznijeli netačne podatke u cilju obmanjivanja javnosti, i kako bi se 'oprali' od optužbi da rade za interese privatne opozicione...*“.

Prema mišljenju emitera, emitovanjem priloga ispoštovani su član 56 st. 4 Zakona o elektronskim medijima i čl. 7 i 8 st. 1 Pravilnika, jer je emiter pozvao Generalnu direktoricu RTCG i direktora TVCG „*da kažu šta imaju kao druga strana i da li će podnijeti ostavke zbog zloupotrebe funkcija Generalne direktorice JP RTCG i direktora TVCG, što su OBOJE izbjegli, nijesu odgovarali na uporne pozive i poruke*“, pa emiter smatra da je „*profesionalno i odgovorno proizveo informativni program*“, kao i da je „*ispoštovao načelo objektivnosti, tačnosti, blagovremenosti i nepristrasnosti, slobode objavljivanja, jer je itekako slobodan da obavijesti javnost o neistinama plasiranim na JP RTCG*“.

Emiter se posebno poziva na član 4 Pravilnika, i to na definiciju javnog interesa, a prema njegovom mišljenju „*javni interes je da se zna kako se troši i primjenjuje 12 miliona eura građana Crne Gore koje je na raspolaganju Javnom preduzeću RTCG - Javnom servisu*“, kao i na načelo tačnosti, pa konačno predlaže da se prigovor odbije kao neosnovan.

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru i izjašnjenju emitera, kao i uvida u snimke emitovanih sadržaja, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Emiter je, dana 23. decembra 2017. godine, u informativnoj emisiji „**Info 2**“ u terminu od **18:04:33 do 18:10:41** sati (6 minuta 8 sekundi) emitovao prilog koji je predmet prigovora (Prilog 1).

Najava priloga: „*Poštujući pravilo druge strane po ko zna koji put novinari Pinka M od menadžmenta RTCG-a pokušali su da dobiju odgovor na pitanje kako su izračunali da je u Dnevniku vlast zastupljena preko 68 odsto. Po običaju, oni nisu odgovarali ni na pozive ni na poruke kako bi građanima i javnosti pojasnili za čiji račun prezentuju, u najmanju ruku, tendenciozna i sporna istraživanja.*“

Novinarski tekst – (OFF): „*Trenutni menadžment RTCG nije samo javnosti prezentovao neistinite podatke o gledanosti, prije sedmicu, prema kojima su pokušali da sakriju da su posljednji po gledanosti, tako što su slavodobitno najavili da im raste gledanost i da su na samom vrhu najgledanijih televizija, a tom prilikom su kao dokaz svoje objektivnosti prezentovali podatke o zastupljenosti vlasti i opozicije, po kojima je opozicija zastupljena sa svega 29 posto. Pri tom su vještim manipulacijama pokušali da to prikažu kao istraživanje ugledne agencije IPSOS Strategic marketing, što je odmah demantovao Vlado Raičević iz IPSOS-a.*“

Vladimir Raičević: „*Vidio sam te navode, odnosno te rezultate, mi nijesmo imali kontakta s tim podacima niti smo radili, niti mi, niti bilo ko od naših partnera nijesmo radili nijedno takvo istraživanje, tako da ne mogu komentarisati nešto što nijesmo radili.*“

Novinarski tekst – (OFF): „*Kada su u pokušaju obmane otkriveni, a zbog čega je i negodovao DPS, čelnici Javnog servisa su pokušali, iznuđeno i nespretno da se izvuku, saopštivši da odnos zastupljenosti vlasti i opozicije nije računao IPSOS, nego nekakva 'Služba za statistiku' Javnog servisa, koja to radi redovno i da je upravo ta služba izračunala da je vlast u Dnevniku RTCG*

zastupljena sa preko 68 procenata. DPS je saopštila da su ti podaci netačni, zbunjujući i da trenutni menadžment Javnog servisa mora objasniti metodologiju i podnijeti odgovornost za plasiranje obmanjujućih podataka. Dodaju da je 'golim okom vidljivo da je RTCG pod uticajem opozicije'."

Marta Šćepanović, DPS: *„Sa indignacijom odbacujem ta istraživanja, prije svega jer je vrlo sporna metodologija, a naročito nakon što je agencija IPSOS odbacila ista, čini mi se da je nakon toga bilo iznuđeno izvinjenje i to je nešto što sigurno ne smije da se desi ni privatnom mediju, a kamo li Javnom servisu gdje je očigledno koliko je objektivno i nepristrasno izvještavanje. Možemo slobodno reći kolika je zastupljenost opozicije i onih koji podržavaju opoziciju."*

Novinarski tekst – (OFF): *„Pokušavajući da saznaju istinu, novinari Pink M-a su istraživali o kakvoj se to 'službi' radi i saznali smo da postoji nešto što je Sektor statistike na RTCG, ali da u njoj radi dvoje, troje ljudi, te da do sada oni nijesu redovno radili nikakve analize zastupljenosti vlasti i opozicije, kako je to saopštila Kadija. Pitali smo Željka Žugića koji radi u toj službi, kojom metodologijom je dobio procenat zastupljenosti vlasti i opozicije u Dnevniku Javnog preduzeća RTCG. Žugić nije objasnio metodologiju, ali je kazao redoslijed poteza. Naložio mu je da to radi, kaže, šef kabineta Andrijane Kadije, Srđan Čović."*

Željko Žugić: *"To je rađeno po nalogu šefa kabineta. Metodologija je bila sledeća, da se izvade teme dnevnika - novembar mjesec, oktobar mjesec su bili politički akteri, znači svi politički akteri koji su se javili u toku Dnevnika. To je sabrano u sekund."*

Novinarski tekst – (OFF): *„Žugić, zaključujemo, akcentuje da je Kadija tražila neplanirano, da se to 'istraživanje' radi za oktobar i novembar. On je sekunde računao i dostavio Kadijinom šefu kabineta Srđanu Čoviću. Čović ih je potom pripremio i spakovao tako da se na sjednici Savjeta RTCG 15. decembra prezentuju kao vrlo tendenciozni i sporni podaci. U tom naručenom istraživanju očigledno su sabirane kategorije koje nijesu za sabiranje, sa samo jednim ciljem – da se brojne optužbe na uređivačku politiku Javnog servisa da je ekstremno opozicioni i neobjektivan, zamaskiraju neistinitim istraživanjem koje je onda manipulacijama pripisano jednoj uglednoj agenciji. Ono što je, 'pak, Žugić nesvjesno uradio je, da je svoju direktorku razotkrio u još jednoj obmani, koja postaje znak prepoznavanja u javnom govoru Andrijane Kadije. Naime, Žugić je potvrdio da je ovo naručila vanredno Kadija, a da oni takve računice nikada ranije nijesu radili, a kada je ova manipulacija otkrivena, generalna direktorica RTCG je u pokušaju da se iz skandala izvuče, saopštila da je to istraživanje Službe za statistiku koje se inače redovno radi."*

Prenešena izjava Andrijane Kadije, snimak Dnevnika RTCG: *"Podaci su naše službe koji se redovno rade i objavljuju."*

Novinarski tekst – (OFF): *„U pokušaju da saznamo ko i zašto iz Javnog servisa iznosi neistine, te po čijem nalogu se obmanjujući podaci serviraju kao tačni, ostali smo i ovoga puta uskraćeni. Ni šef kabineta Andrijane Kadije, Srđan Čović koji je ovo istraživanje suštinski radio, kao ni sama Kadija, ni Vladan Mićunović, nijesu htjeli da odgovaraju na pitanja, pozive i poruke za koje znamo da su im isporučene. Marta Šćepanović kaže za Pink M i da je slikovit pokazatelj toga da je Javni servis pod uticajem opozicije, priča sa Administrativnog odbora prilikom razgovora o izbornim zakonima na Radnoj grupi i primjeni preporuka OEBS-a."*

Marta Šćepanović: *„Imamo preporuke OEBS-ove u odnosu na medije koje su sve implementirane, jedna preporuka OEBS-a se takođe odnosi upravo na Javni servis gdje je OEBS konstatovao da se savjetuje da Javni servis učini dodatne napore za aktivno praćenje kampanje na nepristrasan i profesionalan način, umjesto oslanjanja na dostavljanje materijala od strane političkih stranki. To je preporuka koja još uvijek nije ispoštovana, s obzirom da je upućena upravo Javnom servisu. Ne da nije ispoštovana, već smo imali skoro izbore u četiri opštine i Javni servis je upravo izvještavao na isti način na koji je OEBS rekao da se ne može izvještavati. Tako da će izvještaj Radne grupe sigurno da sadrži i ovaj dio koji se odnosi na Javni servis i da ova preporuka, još uvijek, od strane Javnog servisa nije ispoštovana."*

Prilog se pokriva segmentima iz informativne emisije „Dnevnik“ (u gornjem lijevom uglu označeno: „Materijal: RTCG“) na kojem su prikazani, sa naslovom i podnaslovom: „GLEĐANOST / 1-27. novembar“, podaci: „TV VIJESTI 15,40% / RTCG1 15,34% / PRVA 14,14% / PINK 11,42%“, kadrovi na kojima se vide grafički uređeni („chart column“) podaci, sa naslovom „SHR%“ i odrednicom u donjem dijelu slajda „Decembar 2017.“ na kojima TV Pink M zauzima prvo, a RTCG1 četvrto mjesto, i slajd sa naslovom „SHR%“ i odrednicom u donjem dijelu slajda „2015. godina“ na kojima TV Pink M zauzima prvo, a RTCG1 drugo mjesto, bez navođenja izvora. Takođe se koristi fotografija teksta

objavljenog u dnevnim novinama: „Vlasti duplo više prostora nego opoziciji“ – „...servis sproveo Crnogorski Telekom i IPSOS Strategic marketing, a koje je predstavljeno na jučerašnjoj 48. sjednici Savjeta RTCG“ (žutom bojom naznačen dio teksta), fotografija (screenshot) teksta sa portala „Podaci istiniti, pripremila ih služba za statistiku“, segmenti iz informativnih emisija RTCG (označeno kao MATERIJAL RTCG) na kojima se prikazuju predstavnici opozicije, saopštenje DPS-a od 17.decembra 2017. godine.

Prilog 1 se pokriva i neoznačenim snimcima sa sjednica Savjeta RTCG na kojima se dominantno prikazuje Andrijana Kadija, snimcima sjednica Administrativnog odbora Skupštine Crne Gore, screenshot Viber poruka upućenih Srđanu Čoviću.

Prilog 1 je dana 23.12.2017. godine emitovan u okviru centralne informativne emisije „Info 2“ od 18:00 časova, dok prilog emitovan u okviru informativne emisije „Minut, dva“, u terminima od 13:00, 14:00, 17:00, 19:00 i 21:00 sat, nije sadržao najavu priloga.

2. Emiter je, dana 24.12.2017. godine, u informativnoj emisiji „**Minut, dva**“ u terminu od **09:00:18 do 09:04:57** sati (4 minuta 39 sekundi) emitovao prilog koji je predmet prigovora (Prilog 2).

Novinarski tekst – (OFF): „*U namjeri da odbrane očiglednu pro-opozicionu uređivačku politiku, a o čemu su govorili i članovi Savjeta RTCG-a, trenutni menadžment Javnog servisa pokušao je da fingiranim i namještenim podacima tu činjenicu predstavi potpuno drugačijom, pa je tako na sjednici Savjeta, 15. decembra, Andrijana Kadija generalna direktorica RTCG-a, slavodobitno objavila podatke prema kojima je opozicija, navodno, zastupljena duplo manje nego vlast, a te podatke su uz pomoć opozicionih medija sutra dan, manipulacijom, podmetnuli kao zvanične podatke poznate agencije IPSOS. Poslije demantija ove ugledne Agencije, Kadija se, brže bolje, pokušala da opravda da su to zapravo podaci neke službe za statistiku, ne objasnivši zašto prilikom prezentovanja podataka nije objavila izvor istraživanja i metodologiju, a što je obaveza prilikom prezentovanja svih sličnih podataka, nego je to, kako veći dio javnosti sumnja, svjesno sakrila, prepustiši tabloidima da objave da je to radio neko stručan, poput IPSOS-a. Uhvaćena u objavi spornih, izmišljenih podataka, Kadija saopštava da nije naznačila da to radi njena služba, jer je to, tobože, uobičajena praksa i da to navodno ta 'Služba za statistiku redovno radi'. Istražujući kakva je to 'Služba' za koju do prije nekoliko dana javnost nije znala, otkrili smo da u tom 'sektoru', radi dvoje, troje zaposlenih, koji su upravo po nalogu šefa kabineta Andrijane Kadije, Srđana Čovića i to za oktobar i novembar, vanredno, navodno sabirali neke sekunde, bez stručne metodologije i sistema, što nam je potvrdio Željko Žugić, zaposlen u toj službi.*“

Željko Žugić, Služba statistike RTCG-a (fono izjava): „To je rađeno po nalogu šefa kabineta.“

Novinarski tekst – (OFF): „*Poslije ove izjave javnosti je jasno da neko iz RTCG-a ne govori istinu. Jasno je takođe da građani mogu da vide kako je navodna zastupljenost vlasti u dnevnicima RTCG-a od 70 odsto besmislica, i da je Javno preduzeće RTCG pod uticajem opozicije. Pokušali smo da od predsjednika i članova nadzornog tijela Savjeta RTCG-a, čujemo ko će snositi odgovornost za plasiranje obmanjujućih podataka, kojima se "šminka" realna slika Dnevnika. Predsjednika Savjeta Vladimira Pavićevića, očigledno, ovako skandalozne situacije i istupi Kadije, ne uzbuđuju previše. On, sudeći po izjavi, bespogovorno podržava trenutnu Generalnu direktoricu.*“

Vladimir Pavićević, Predsjednik Savjeta RTCG-a (fono izjava): „*Ovo sada što se radi, takođe mora se raditi po sekundama ako hoćete da budete precizni, jer u nekim priložima često političari, osim obavljanja nekih funkcija na kojima se nalaze i koji spadaju u domen obavljanja državnih funkcija i funkcija u lokalnim samoupravama, često ih koriste i za političke aktivnosti.*“

Novinarski tekst – (OFF): „*Za razliku od predsjednika, koji bespogovorno brani svako upitno djelovanje Kadije, članovi Savjeta Dragana Tripković i Milan Radović smatraju da se o tome mora razgovarati i da se moraju utvrditi činjenice na sjednici Savjeta u srijedu, 27.decembra.*“

Milan Radović, član Savjeta RTCG-a (fono izjava): „*Ja ne bih davao izjavu, jer ćemo mi imati sjednicu sad u srijedu i ja sam tražio da sve ovo što se isproblematizovalo bude tačka dnevnog reda.*“

Dragana Tripković, član Savjeta RTCG-a (fono izjava): „*Mi imamo uskoro sjednicu i na toj sjednici ćemo imati neke odgovore u odnosu na ono što ste i vi i drugi mediji prenijeli i apostrofirali.*“

Novinarski tekst – (OFF): „Član Savjeta RTCG-a, Mimo Drašković kazao nam je da je upravo on tražio da menadžment Javnog servisa, Kadija i Mićunović, zbog svih zloupotreba, podnesu ostavke. On podcrtava i da su rukovodioci promptno saopštili da neće dati fotelje.“

Slijedi video snimak izjave člana Savjeta RTCG Mima Draškovića, djelimično pokriven snimcima sa sjednice Savjeta RTCG. U trenutku kada M.Drašković govori „za čiji nalog i u čijem interesu rade ti ljudi...“ prilog se pokriva neoznačenim snimkom na kome se vide predstavnici opozicionih stranaka Ranko Krivokapić, Miodrag Lekić, Dritan Abazović, Aleksa Bečić itd.

Mimo Drašković, član Savjeta RTCG-a: „Po nalogu Gorana Đurovića, samozvanog medijskog eksperta, pokušava da po svaku cijenu dostigne neke samo njemu znane virtuelno postavljene ciljeve kako bi se javnosti Crne Gore predstavilo da Televizija Crne Gore, Javni servis radi onako kako to treba. Sve činjenice i ova posljednja dešavanja, zaključno, naravno, sa njima, govore da to nije tako. Kako će se Savjet odrediti prema ovim stvarima, biće jasno nakon odgovora koje dobijemo od menadžmenta. Neke smo odgovore već dobili i vidimo da neke stvari, prosto, vjerovatno će ostati i nerazjašnjene ili će, bar ja lično, tim odgovorima nijesam zadovoljan. Tako da, kažem, za čiji nalog i u čijem interesu rade ti ljudi? Imam i oko toga svoje pretpostavke, svoje mišljenje, međutim, dozvolite mi da ovog puta, ovaj, zaista se uzdržim od iznošenja, čak i svog mišljenja, zato što sam ubijeden da će vrijeme koje dolazi nepogrešivo pokazati ko je, za koga i u čijem interesu radio. Ko je taj koji obmanjuje i zbog čega crnogorsku javnost, a da će građani Crne Gore, kao i uvijek do sada, biti najbolja mjera svih stvari i biti najbolji sudija za pokušaj njihove obmane.“

Prilog 2 je pokriven segmentima iz informativnih emisija RTCG (označeno kao MATERIJAL RTCG), na kojima se prikazuju predstavnici opozicije, i neoznačenim snimcima sa sjednica Savjeta RTCG na kojima se dominantno prikazuje Andrijana Kadija.

Takođe se koristi fotografija teksta objavljenog u dnevnim novinama: „Vlasti duplo više prostora nego opoziciji“ – „...servis sproveo Crnogorski Telekom i IPSOS Strategic marketing, a koje je predstavljeno na jučerašnjoj 48. sjednici Savjeta RTCG“ (žutom bojom naznačen dio teksta), fotografija (screenshot) teksta sa portala „Podaci istiniti, pripremila ih služba za statistiku“.

Prilog 2 je 24.12.2017. godine emitovan u terminima od 09:00, 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 17:00, 19:00 i 21:00 sat u okviru informativne emisije „Minut, dva“.

3. Članom 55 st. 6 Zakona o elektronskim medijima određeno je da je emiter dužan da doprinosi slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu.
4. Zakonom o elektronskim medijima, u čl. 56 st. 4, propisano je da emitovanje radijskog ili televizijskog programa mora da ispunjava sljedeće uslove:
 - a. događaji se moraju vjerno prikazati, a različiti pristupi i mišljenja moraju biti primjereno zastupljeni;
 - b. vijesti moraju istinito i korektno predočiti činjenice i događaje, moraju biti nepristrasne i profesionalno korektnе;
 - c. mišljenja i komentari moraju biti odvojeni i njihov izvor ili autor prepoznatljiv;
 - d. mora se podsticati nepristrasnost, uz poštovanje razlika u mišljenjima o političkim ili privrednim pitanjima.
5. Članom 4 Pravilnika definisano je načelo objektivnosti kao obaveza elektronskih medija da u informativnim programima svako stanovište predstave na objektivnan način, bez uređivačkih intervencija i komentara kojima bi se favorizovala jedna strana, ili neistinito predstavio predmet informativnog sadržaja, kao i da kada između elektronskog medija i pojedinaca i/ili organizacija postoji interesna povezanost, onda se ta povezanost u programu mora jasno naglasiti;
6. Članom 4 Pravilnika definisano je načelo nepristrasnosti kao obaveza elektronskih medija da činjenično izvještavanje jasno odvoje od stava, mišljenja ili komentara, pri čemu lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara ne smiju da diskriminatorno utiču na izbor teme i način njenog predstavljanja. Primjena ovog načela isključuje manipulisanje izjavama, saopštenjima i sličnim sadržajima s ciljem promjene njihovog osnovnog smisla /zlonamjerno skraćivanje ili montiranje djelova sadržaja i si./, odnosno manipulacije slikom, tonom i sadržajem koje iskrivljuju osnovni

smisao saopštenog.

7. Pravilnikom o programskim standardima u elektronskim medijima, u članu 7, stav 1 alinej a) propisano je da emiteri koji proizvode (uređuju i emituju) informativni program dužni su da to rade profesionalno i odgovorno i na taj način da doprinose slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu.
8. Članom 8 st. 1 Pravilnika propisano je da su u proizvodnji informativnih programa, elektronski mediji dužni da poštuju načela objektivnosti, nepristrasnosti, blagovremenosti, tačnosti, zabrane diskriminacije, slobode objavljivanja komentara i primjene pravila druge strane.
9. Pravilnikom, u članu 11 stav 1, propisano je da programski sadržaji, a naročito informativno-politički i programi o tekućim događajima moraju biti pravični i izbalansirani, što se postiže objavljivanjem suprotstavljenih stavova, bilo u istom programu ili u nizu drugih programa, koji predstavljaju cjelinu u obradi određene tematike.
10. Polazeći od prava na slobodu izražavanja i uređivačku autonomiju, mediji su slobodni da određenu pojavu, događaj ili slično tretiraju na različiti način, a da pri tome ne prekrše propise, kao i da u skladu sa svojom uređivačkom politikom, komentarišu pojave, događaje i postupke pojedinaca, uz obavezu da komentare jasno odvoje od ostalih vijesti i informacija, posebno onih koji se odnose na istu temu pri čemu moraju voditi računa o normama propisanim Zakonom o elektronskim medijima i Pravilnikom.
11. Emitovani prilog je posvećen izvještavanju i aktivnostima RTCG u vezi sa obezbjeđivanjem i objavljivanjem podataka o zastupljenosti vlasti i opozicije u „Dnevniku“ TVCG, predstavljenim na sjednici Savjeta RTCG dana 15.12.2017. godine. Ne može se dovesti u pitanje pravo emitera da u skladu sa svojom uređivačkom politikom, traži, pribavlja, objavljuje i prenosi informacije od interesa za javnost. Postojanje sumnje u pouzdanost i vjerodostojnost podataka o zastupljenosti vlasti i opozicije u centralnoj informativnoj emisiji nacionalnog javnog emitera „Dnevnik“ u 19:30 časova, kao i uslova i postupka pribavljanja i korišćenja tih podataka, predstavlja pitanje od interesa za javnost. Imajući u vidu da ponašanje i odnos javnog emitera prema ovom pitanju može ukazivati i na stepen i kvalitet realizacije obaveze javnog emitera da „*nepristrasno, tačno, blagovremeno, razumljivo i uravnoteženo informiše o domaćim i međunarodnim dešavanjima od javnog interesa*“, može se zaključiti da je emiter dao doprinos blagovremenom i cjelovitom informisanju javnosti.
12. Prilog 1, koji je najavljen kao napor emitera da dođe do odgovora na pitanje o tome kako su u RTCG „...izračunali da je u Dnevniku vlast zastupljena preko 68 odsto?“, na pristrasan, neobjektivan i necjelovit način daje prikaz događaja vezanih za pribavljanje i objavljivanje predmetnih podataka, uz tendenciozno isticanje stava emitera da se radi o „*u najmanju ruku, tendencioznom i spornom istraživanju*“, kao i „*još jednoj obmani*“.
13. Emitovanje navoda koji glase „*Trenutni menadžment RTCG ... je ... slavodobitno najavio da im raste gledanost i da su na samom vrhu najgledanijih televizija...*“, da su „*čelnici Javnog servisa ... pokušali, iznuđeno i nespretno da se izvuku...*“ (Prilog 1), kao i da „*u namjeri da odbrane očiglednu pro-opozicionu uređivačku politiku, ..., trenutni menadžment Javnog servisa pokušao je da fingiranim i namještenim podacima tu činjenicu predstavi potpuno drugačijom*“, da je „*... Javno preduzeće RTCG pod uticajem opozicije*“ (Prilog 2), predstavlja iznošenje stava emitera o javnom servisu i njegovoj uređivačkoj politici, na koje on ima pravo u okviru svoje slobode izražavanja i prava da komentariše pojave, događaje i postupke pojedinaca.
14. U Prilogu 1 emitovana je izjava Ž.Žugića u kojoj kaže „*... Metodologija je bila sledeća, da se izvade teme dnevnika - novembar mjesec, oktobar mjesec su bili politički akteri, znači svi politički akteri koji su se javili u toku Dnevnika. To je sabrano u sekund.*“. I pored takve izjave, emiter iznosi svoj stav da „*Žugić nije objasnio metodologiju*“, da su „*... očigledno sabirane kategorije koje nijesu za sabiranje*“, ta da su prikupljeni podaci „*...pripremljeni i spakovani tako da se na sjednici Savjeta RTCG 15. decembra prezentuju kao vrlo tendenciozni i sporni podaci*“.

Polazeći od ozbiljnosti ovih navoda, koji ukazuju na zaključak o odsustvu sistemskog i metodološki opravdanog i osmišljenog pristupa u prikupljanju, obradi i prezentaciji podataka o programu TVCG, ne može se naći opravdanje za iznošenje stava da se radi o „*još jednoj obmani, koja postaje znak prepoznavanja u javnom govoru Andrijane Kadije*“, a da se ne objavi stav RTCG (podnosioca prigovora) i Andrijane Kadije na koje se prilog odnosi. Na taj način emiter nije na pravičan i izbalansiran način omogućio predstavljanje svog ali i stava lica na koje se prilog odnosi. Emiter je

propustio da, na profesionalan i odgovoran način, objavi cjelovitu i nepristrasnu informaciju o izvoru predmetnih podataka (službi koja je prikupljala podatke) i korišćenoj metodologiji, stavljajući izjavu Ž.Žugića u kontekst drugačiji od onog u kom je izjava data, s ciljem da opravda svoje gledište pri obrađivanju teme.

Ovakvom uređivačkom intervencijom, emiter je na sugestivan i tendenciozan način predstavio svoj stav da podaci o zastupljenosti vlasti i opozicije u „Dnevniku“ predstavljaju „još jednu obmanu“.

Uz uvažavanje prava emitera da traži i objavljuje informacije i podatke od značaja za sprječavanje obmanjivanja javnosti i razotkrivanje nekompetentnosti, ne može se opravdati objavljivanje ovakvih navoda a da se ne objavi i stav podnosioca prigovora. Na ovaj način lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara diskriminatorno su uticali na način predstavljanja teme samog priloga, čime je prekršeno načelo nepristrasnosti.

15. Dakle, emitovanjem navoda da „Žugić nije objasnio metodologiju“ i prije izjave gospodina Žugića (uređivačka intervencija), ne može se zaključiti čiji je stav da nije bilo metodologije i sistema, odnosno stiče se utisak da se radi o utvrđenoj činjenici. Dakle, lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara diskriminatorno su uticali na način predstavljanja teme priloga, odnosno datim komentarom je promijenjen smisao saopštenog. Emiter je tako propustio da različita stanovišta predstavi na objektivan način, a uređivačkom intervencijom i komentarom je favorizovana jedna (njegova) strana. Na ovaj način, emiter je prekršio načela objektivnosti i nepristrasnosti.
16. Uvažavajući pravo emitera da komentariše, pa i kritikuje rad i rezultate drugih emitera i njihovih predstavnika, ne može se opravdati iznošenje navoda da „obmana postaje znak prepoznavanja u javnom govoru Andrijane Kadrije“. Emiter je propustio da pribavi i objavi stav RTCG i/ili lica na koje se ovaj navod odnosi. Na taj način, i u ovom slučaju je propustio da predmetnim prilogom doprinese cjelovitom i nepristrasnom informisanju javnosti o temi koja je predmet sadržaja.
17. U Prilogu 2 emiter je naveo da gospođa Kadrija „nije objasnila zašto prilikom prezentovanja podataka nije objavila izvor istraživanja i metodologiju, a što je obaveza prilikom prezentovanja svih sličnih podataka“. Iako opravdano ukazuje na dobru praksu (standard) kad je riječ o izvještavanju o rezultatima istraživanja javnog mjenja, emiter i sam u Prilogu 1 prikazuje, kroz pokrivalice, određene navodne podatke o gledanosti programa, na način što se prikazuju kadrovi na kojima se vide grafički uređeni („chart column“) podaci, sa naslovom „SHR%“ i odrednicom u donjem dijelu slajda „Decembar 2017.“ na kojima TV Pink M zauzima prvo, a RTCG1 četvrto mjesto, i slajd sa naslovom „SHR%“ i odrednicom u donjem dijelu slajda „2015. godina“ na kojima TV Pink M zauzima prvo, a RTCG1 drugo mjesto, bez navođenja izvora i metodologije na osnovu kojih su dobijeni ovi podaci. Nije profesionalno korektno postupanje emitera na ovaj način, imajući u vidu da upućuje kritiku podnosiocu prigovora zato što nije objavio izvor istraživanja, dok i sam objavljuje podatke o gledanosti bez navođenja izvora.
18. U Prilogu 2, nakon navoda „Istražujući kakva je to 'Služba' ..., otkrili smo da u tom 'sektoru', radi dvoje, troje zaposlenih, koji su upravo po nalogu šefa kabineta Andrijane Kadrije, Srđana Čovića i to za oktobar i novembar, vanredno, navodno sabirali neke sekunde, bez stručne metodologije i sistema, što nam je potvrdio Željko Žugić, zaposlen u toj službi“, emitovana je izjava Ž.Žugića „To je rađeno po nalogu šefa kabineta“, a nakon toga komentar novinara (voditelja) da je „poslije ove izjave javnosti jasno da neko iz RTCG-a ne govori istinu“. Na ovaj način, mišljenje urednika ili novinara uticalo je na način predstavljanja teme priloga, pa je komentar novinara (voditelja), predstavljen kao činjenično stanje odnosno dio izvještaja o događaju, što čini suštinu priloga. Jer, i sam emiter je malo ranije u Prilogu 2 istakao da „Kadrija,... nije objavila izvor istraživanja i metodologiju, a što je obaveza prilikom prezentovanja svih sličnih podataka, nego je to, kako veći dio javnosti sumnja, svjesno sakrila, prepustiš tabloidima da objave da je to radio neko stručan, poput IPSOS-a“. Dakle, emiter namjerno i tendenciozno predstavlja samo svoj stav o navodnoj namjernoj obmani od strane direktorke RTCG kad je u pitanju izvor podataka o zastupljenosti vlasti i opozicije u „Dnevniku“.
19. Pored toga, u Prilogu 2, dok se emituje izjava M.Drašković u kojoj, između ostalog, kaže: „Neke smo odgovore već dobili i vidimo da neke stvari, prosto, vjerovatno će ostati i nerazjašnjene ili će, bar ja lično, tim odgovorima nijesam zadovoljan. Tako da, kažem, za čiji nalog i u čijem interesu rade ti ljudi?“, dok se emituju dio izjave koji glasi „za čiji nalog i u čijem interesu rade ti ljudi...“ prilog se pokriva neoznačenim snimkom na kome se vide predstavnici opozicionih stranaka Ranko Krivokapić, Miodrag Lekić, Dritan Abazović, Aleksa Bečić itd. Koristeći snimak navedenih lica kao

pokrivalicu za dio izjave u kom gospodin Drašković govori „za čiji nalog i u čijem interesu rade ti ljudi...“, emiter navodi na zaključak da podnosilac prigovora radi za interese ljudi koji su na snimku, iako se ta lica ne pominju u izjavi. Naprotiv, u nastavku izjave gospodin Drašković eksplicitno govori „Imam i oko toga svoje pretpostavke, svoje mišljenje, međutim, dozvolite mi da ovog puta, ovaj, zaista se uzdržim od iznošenja, čak i svog mišljenja, zato što sam ubijeđen da će vrijeme koje dolazi nepogrešivo pokazati ko je, za koga i u čijem interesu radio“. Na taj način emiter je uređivačkom intervencijom tendenciozno ukazao na postojanje (neprijemljenog) uticaja predstavnika opozicionih stranaka na RTCG, iako na takvu vezu nije ukazano u izjavi sagovornika koja je emitovana. Na taj način je došlo do miješanja komentara i informacije, odnosno propuštanja obaveze da komentari moraju biti odvojeni i njihov izvor ili autor prepoznatljiv.

20. Imajući u vidu navedeno, ne može se naći opravdanje da se ne objavi stav RTCG (podnosioca prigovora) na koga se ovi navodi odnose. Na taj način emiter nije na pravičan i izbalansiran način omogućio predstavljanje svog i stava lica na koga se navodi odnose, već je tendenciozno promovisao samo stavove „jedne strane“, što je suprotno članu 55 st. 6 i 56 st. 4 Zakona i čl. 11 st. 1 Pravilnika.

Može se zaključiti da je opravdan podneseni prigovor, kao i da emiter nije doprinio cjelovitom i nepristrasnom informisanju javnosti, da je emitovao sadržaj koji nije bio ni pravičan ni izbalansiran, da je emitovanjem priloga tendenciozno promovisao samo svoje stavove.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tač. 7.1 izdatih odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-14 od 21.07.2011. godine i članu 5 Pravilnika, emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emiter objavljivanjem spornog programskog sadržaja, prekršio čl. 55 st. 6 i 56 st. 4 Zakona o elektronskim medijima i čl. 7, 8 st. 1 i 11 st. 1 Pravilnika, zbog kršenja načela objektivnosti i nepristrasnosti, odnosno propuštanja da doprinosi cjelovitom i nepristrasnom informisanju javnosti, na pravičan i izbalansiran način.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 139, 140, 141, 143 i 144. Zakona o elektronskim medijima, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „TV Pink M“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatim odobrenjima za emitovanje.

Prilikom izricanja upravno-nadzorne mjere, direktor Agencije je imao u vidu da je izrečena mjera srazmjerna prirodi i težini prekršaja, kao i da se može očekivati da će upozorenje biti dovoljno da emiter ubuduće ne ponovi protivpravno ponašanje.

Emiteru je naloženo i da u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima izrečenu mjeru upozorenja objavi u svom programu, u okviru informativne emisije „Minut, dva“ u okviru informativne emisije „Minut, dva“ u 09:00, 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 17:00, 19:00 i 21:00 čas i informativne emisije „Info 2“ u terminu od 18:00h.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Privredno društvo „Pink M Company“ d.o.o.
- Savjet „Radio i Televizija Crne Gore“, predsjednik
- „Radio i Televizija Crne Gore“ d.o.o., izvršni direktor
- Arhiva

DIREKTOR
Abaz Džafić

